

A FÖLDI

A földi – úgy általában – nem meghatározott személy, inkább amolyan gyűjtőfogalom. Beletartozik az öreg, delinkendős nénike, a télen-nyáron bórsapkás bácsika, a pólós fiatalember, a barázdált arcú földműves csakúgy, mint a divatos, formás menyecske, egyszóval a földi: valaki a falumból, ott-honról, aki magával hozta a végtelen termőföldek nyugalmát, a napfényes szőlődombok vidámságát, az akácerdők madárdalos áhítatát, a falusi élet ezernyi jelét, még a hajamba turkált bütykös ujjak egykori gyöngéd cirógatásának emlékeit is, gyerekkorom elsuhant éveit.

A földi, aki nemrég fölkeresett városi otthonomban még jótartású, hatvanas ember, kurta félkabátban, csizmában. Elvörösödött orrát szívogatja, kezeit fázósan összesikálja, mert még hűvösek a tavaszi reggelek. Csak egy percre ül le – mondja –, mert nagyon sietős a dolga a városban.

– Mi újság otthon? – indítom a szót, miután lenyeltük a pohárka pálinkát.

– Megvagyunk. – húz a vállán a földi közömbösen. S tudom, ez éppolyan semmitmondó formulája az érintkezésnek, mint amilyen maga a kérdés volt. Közelebb húzódtam hát a lelkéhez: milyen a vetés, született és ki „ment el” és hát hogy van a család? Jól emlékeztem a famíliára, hiszen a testvérével annak idején együtt faragtuk meg az iskolapadot, amiért aztán apám – a rektor úr – nyomban „ki is húzatta a natringot”, vagyis jól megfenekeelt bennünket. Istenem! Elhullott szép emlékek...

A földi szívott egyet az orrán s megrázta a fejét bosszúsan.

– Hallja! Nem kapok egy jó szemfedőt az istennek sem!

– Szemfedőt? – meredtem reá – Kinek kell az?

– Hát... az anyósomnak.

– Ejh! Nem is mondja, hogy meghalt Róza néni.

– Még nem halt meg – igazított ki a földi – Még éppen él.

– Mi a baja szegénykének? – tudakoltam tovább s e percben megképzett előttem, erős kis parasztasszony, amint kurta lábain dökög hazafelé a szőlőből s marék szilvát, diót csúsztat az ölünkbe.

– Hogy mi a baja? – a földi nagyot sóhajtott, azután folytatta – Az a baja, tudja, hogy mán hetvenhét éves! – aztán még halkán hozzátette – Meg tán rákja is van...

– Óh szegény!

Hallgattunk egy sort. A földi nézett maga elé, percegettette lefelé gyűrűs-ujjával a hamut a padlóra, majd szégyenkezve megpróbálta felcsippenteni a hamutartóba, s leplezve zavarát tompa, fakó hangon még hozzátette a gyászos hírhez:

– Hiszen, nem mondom, van négyezer forintos szemfedő is, de azt nagyon drágállom. Van persze ócsóbb is, de az meg olyan hitvány, mintha papirosból lenne... Hanem... tudja, mit tanált ki az öregasszony? Azt mondja, terítsük majd rá a mennyasszonyi fátyolát, amit a jányának adott, abban esküdtünk össze, még megvan. Igen, az kevés, vagyis kurta. Azt mondja, kérjem el a testvérhúgától a másikat, mert még annak is megvan, itt laknak a városban. Ha a két fátyolt összevarrjuk, az éppen elég lesz. Na, igen, de mit szólna hozzá a falu? Ezeknek még egy jó szemfedőre sem telik?... Amikor a fiú számítógépet kap, a jány meg gyöngyös karórát?... Mondtam is neki, hogy én bizony nem szégyenkezem avval... De, nem tágitott... Hát, mit csináljunk, ha ez az utolsó kívánsága, nem igaz?

Kicsit eltűnődött, majd folytatta fakó, közömbös hangon.

– A koporsót már hazavittem, az mán megvan, feltettem a padlásra, hogy kéznél legyen, amikor kell... így szokás, tudja...

Elhallgat, forgatja némán maga előtt a kis pálinkáspoharat, töltök is bele, illően szabódik kicsit, aztán koccintunk.

– Szóval... a baj nem marad ki az életből soha! – összegezem a témát.

– Hát, az nem is! – üt rá a fejével a földi – Most meg itt van ez az idő is!

– Nagy kárt tett a fagy?

Tudom, ilyenkor a zsenge hajtásokra halálos veszedelem leskelődik: a május fagy.

– Hál' Istennek, még nem tett kárt – mondja a földi – Füstöltünk egész éjjel a szőlőben... nem aludtunk mi egy hunyást sem... az asszony a dombhajlatban égette a szalmát, én meg lent, a végénél... mindenki kint volt, nem igen aludt senki a faluban... Az asszony nem akart kijönni, hogy ő nem hagyja magára a nagybeteg anyját... de aztán csak kijött ő is ...

– Otthagyták magára Róza nénit? – néztem rá nem titkolt szemrehányással.

A földi furcsán nézett vissza reám. Olyan formán, mintha azt kérdezné: megértem én egyáltalán, mit jelent a fagyveszély ilyenkor? Fel tudom fogni, micsoda kár érheti az embert? Aztán meg is magyarázta.

– Mondja meg, mit tehattünk volna egyebet?... Én még délután meghallottam a rádióból, hogy jó lesz vigyázni. Az öregasszony hánykolódott az ágyon, azt hittük, mán vége lesz. A feleségem sírt, hogy éppen most nem hagyhatja egyedül. Azért én a füstölnivalót még napvilágon kihordtam. Es-

tefelé jobban lett a beteg... Még egy kis kávét is megivott. Mondom neki, hogy mi a helyzet, füstölni kell odakint. A feleségem megpirongatott, hogy mért nyugtalanítom ilyesmivel a beteget. Igaza volt, mert attól fogva rimánkodni kezdett, hogy csak menjünk kifelé füstölni, mert az most mindennél fontosabb. Az asszony persze nem akart, de az anyja keményen ráparancsolt, erre aztán csak kijött ő is.

Elhallgat. Nézi egy darabig a padlót, majd kérdés nélkül is folytatja.

– Mikor korán reggel indultam a buszhoz, felült az öregasszony az ágyon, azt mondja, nehogy megvegyem azt a drága szemfedőt, mert nem lenne nyugta a sírban, kérjem csak el a lányától azt a másik fátyolt!... Hát, tulajdonképpen, ha meggondolja az ember, igaza van.

Rábólintottam, s hallgattunk egy keveset. Akkor a földi mélyet sóhajtott, fölállt, lehúzogatta magán a kabátot, lepillantott a csizmájára, hogy nem sároződött-e be nagyon, s miközben elkezeltünk, azon morfondírozott, hogy eléri-e vajon a déli buszt, amivel pedig okvetlenül mennie kell haza, mert lehet, hogy mire otthon lesz... és hát ha éjjel megint füstölni kell, előbb esetleg még a halottat is el kell rendezni... Máskülönben nincsen semmi különös újság... a fiú, az unoka most érettségizik... azt mondja: űrhajós szeretne lenni! Mi az anyád lelke, te? Hát nem jó neked a biztos földön létezni? Az Isten nem érti ezeket a mai fiatalokat! De hát ez mán az ő dolguk!... Olyan haját hordanak a legények, mint a jányok, még meg is kötik hátul, mint ahogy mi szoktuk a ló-farkát...

Nevet, csóválja a fejét. Mert úgy van az, hogy minden gond, baj, gyász és szomorúság dacára az ember mindig odabokrázza a vidámságot is az életére...

Lefelé menet a lépcsőházban még visszafordult, aggodalmasan.

– Tényleg, de igaz lelkére... mit gondol... jó lesz a fátyol? Azért is jöttem, hogy megtudjam, mit gondol róla...

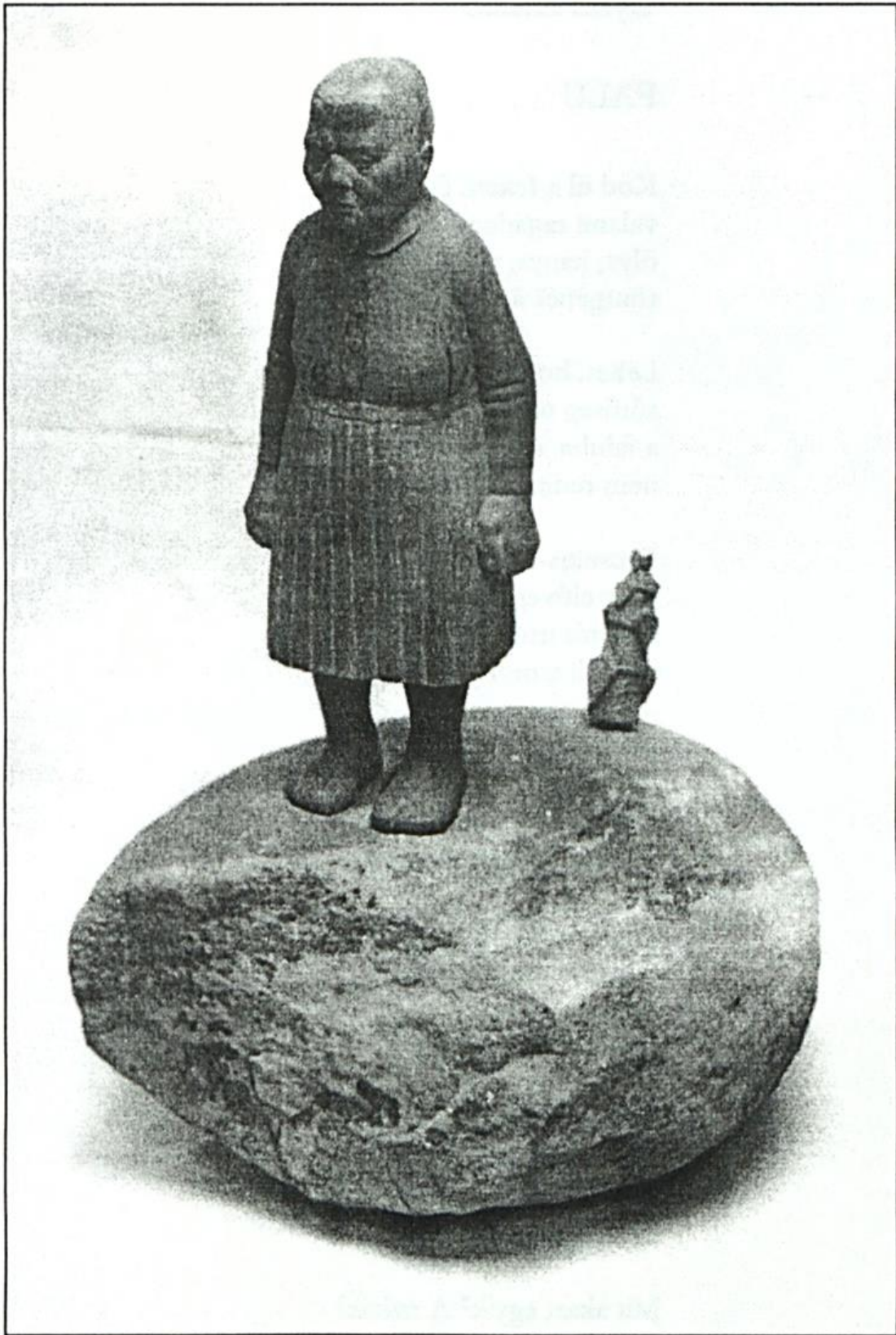
– Biztosan jó lesz! – nyugtatom.

– Még olyan szép virágok is vannak kikihímezve rajtuk.

– Akkor meg igazán jó lesz!

Megnyugodva megy lefelé a lépcsőn. Lassan, vigyázva. Homoki ember. Sarka alatt – megszokta – mindig csúszál a föld, óvatosan, puhán lépdél, nem teszi le úgy a sarkát, mint a feketeföldi a kemény talajra. Lent megáll, még egyszer fölnéz, köszön és int a kezével. Aztán kilép a kapun.

Es itthagytott nálam, egy darabkát a falumból...

Molnár Péter: Asszony csalánnal (1984)